

InfoMigjorn

Butlletí digital
sobre llengua
catalana

Núm. 1.259

Dimarts, 15 de març del 2016

SUMARI

- 1 Eugeni S. Reig ► El valencià de sempre: dies i olles curen les coses
- 2 Enric Gomà ► El castalà, la mateixa cara de la moneda
- 3 Maria Cucurull ► Es necessita Col·loCat urgent
- 4 Antoni Llull Martí ► L'elecció, la lectura i l'elegància
- 5 Neus Nogué Serrano ► Avantatges i limitacions dels verificadors ortogràfics
- 6 Pau Vidal ► Protocol d'usos d'una llengua estranya
- 7 L'escreix

InfoMigjorn és un butlletí que distribueix missatges informatius relacionats amb la llengua catalana. Es publica dues vegades per setmana, dimarts i divendres. Elaborat i distribuït per la Xarxa de Mots. Edició: Isabel Casadevall.

Subscripcions: <http://migjorn.cat/alta.php>. Adreça de contacte: infomigjorn@migjorn.cat.   @InfoMigjorn

1 El valencià de sempre: dies i olles curen les coses

Eugeni S. Reig

El valencià de sempre (Alzira: Bromera, 2015), pàg. 245

dies i olles, curen les coses

Amb perseverança s'aconsegueix tot, les malalties es curen, les penes passen.

–D'ençà que es va separar de la dona que pareix una animeta en pena. Tinc por que acabe fent una barbaritat.

–Que tinga paciència. Dies i olles, curen les coses.

El significat literal d'aquesta frase és 'amb el pas del temps i prenent bons aliments es curen les malalties' però s'usa amb el significat definit, que és més general, és a dir, 'amb el pas del temps i amb constància acabem aconseguint allò que desitgem'.

En el *Diccionari català-valencià-balear*, en l'entrada *dia*, trobem: «Dies i olles curen les coses: vol dir que amb temps i paciència es consegueix tot (val.).»

També s'usa l'expressió *dies i olles* amb el significat de 'molt de temps' i equivalent a *dies i dies*.

L'escriptor Enric Valor i Vives empra aquesta expressió en la seua obra literària. En el relat curt «Contalles de la boira» podem llegir:

–Ben feixuga que és aquesta boira. Si s'assegura el ventet, en tenim per a dies i olles. Amb aquesta boira no hi ha qui isca; et mulla i et rovellia l'esco-peta, no veus la caça més que quan t'acaba de saltar dels peus... I la pitjor cosa: que et pots perdre ben fàcilment.

En la rondalla «Els guants de la felicitat» trobem:

–Ja tenim la pasterada per dies i olles –deia la gent, puix en el temps cru i de dies escassos, la neu dura molt en aquelles obagues.

I en la novel·la *Enllà de l'horitzó* podem llegir:

*–Ell ve poc i tu sempre vas pel món, Genovard –atacà Angelina–, com si no t'agradàs estar-te ací. ¿Com has de conèixer Joan que també ve poc?
–Ara estic ací per dies i olles; no cal que exageres... I prou de xarreta!*

La dita *dies i olles curen les coses* li la vaig sentir dir, ja fa molt de temps, a un xicot de l'Alcúdia. La locució *dies i olles* la conec només del fragment d'Enric Valor que he transcrit. Em fa l'efecte que, per desgràcia, tant la dita com la lo-

cució estan pràcticament perdudes. Pense que no estaria malament del tot intentar reactivar-les. Ara tothom diu allò de *amb el temps i una canya* i ja no diu res més a continuació perquè no sap com continua.

La llengua estàndard sol emprar: amb el temps i una canya, tot es pesca

En castellà es diu: *con el tiempo y una caña, hasta las verdes se alcanzan; con el tiempo maduran las uvas*

NOTA: Com veiem, Enric Valor en «Contalles de la boira» va escriure «per a dies i olles» i en *Enllà de l'horitzó* i en «Els guants de la felicitat» va escriure «per dies i olles».

2 El castalà, la mateixa cara de la moneda

Enric Gomà

Núvol, 07/03/2016

<http://www.nuvol.com/opinio/el-castala-la-mateixa-cara-de-la-moneda/>

Senyors, estem d'acord que el català es va convertint a bon pas (o a pas de frare convidat, si s'ho estimen més) en un dialecte del castellà, a còpia de calcs constants, encara que també hi tenen un paper estel·lar tot d'alteracions fonètiques més o menys pintoresques. Per a aquest fenomen de català aparent, el terme que s'ha difós i ha arrelat ha sigut el de [catanyol](#).

Tot i així, no s'acostuma a assenyalar l'origen d'aquest mecanisme insistent del calc, que desvirtua el català, perquè incideix en un dels tabús de la societat catalana. Justament, el fenomen del calc es deu, en gran part, a la història d'èxit del català dels últims temps. Això és, centenars de milers de castellanoparlants d'origen han après el català, l'han fet seu, el fan servir habitualment en cercles familiars, d'amics, a la feina, al lleure. I, molt important, el transmeten als seus fills, que és bàsic per a la continuïtat de la llengua. A una història d'èxit, ningú no gosa posar-hi objeccions. Només ho faria un estripa-qüentos.

Com retreure a a algú que s'ha incorporat al català, amb tota la bona voluntat i esforç, que el seu català s'ha quedat a mig camí? Justament, en el procés d'aprenentatge és bàsic encoratjar i no criticar ni menysprear, perquè la crítica és del tot contraproductiva (i encara més l'escarni i el rebuig, que són una barroeria estúpida). En la meua joventut llunyana, vaig conèixer immigrants dels anys 20 i 30 procedents de Múrcia i l'Aragó, els anomenats 'murciàns'. Parlaven català,

l'havien après en aquells anys que van arribar. Però tot sovint el seu català era molt particular: un pidgin (o escudella barrejada) estranyíssim, que costava d'entendre i que sovint s'havia de deduir. Dècades després, els seus fills i néts enraonen un català convencional.

Tot seguit, amb la intenció d'explicar-me, prendré com a model el nostre castellà. Si hi paren atenció (i jo ho he pogut fer els últims anys, en què he viatjat molt a Madrid en tasques de representació), comprovaran que normalment el castellà dels catalanoparlants d'origen és molt menys ric i expressiu que el castellà dels castellanoparlants monolingües (independentment que sàpiguen anglès, francès, alemany, etc., ja que no són idiomes habituals en la seva vida diària). Per quina raó? Perquè 'el nostre castellà' és, tot sovint, un calc del català, sempre que és possible aplicar-hi la calca. Fins i tot l'hi apliquem quan no és gaire recomanable. Per què? Per comoditat, per desconeixement, perquè ens emmotllem a un castellà funcional habitual a Catalunya, sense l'expressivitat rica i matisada del castellà pròpia del monolingüe. En reunions a Madrid, em deixa bocabadat el castellà esponerós i florit que despleguen els meus interlocutors, tots ells castellanoparlants monolingües. De vegades sembla que estiguem dins de "Rinconete y Cortadillo".

D'aquest castellà acomodat i calcat del català, en dic 'castalà'. Atenció, el castalà no és cap castellà farcit de catalanades, amb expressions mal traduïdes, com ara "soñar tortillas", "hacer higo" i "soplar y hacer botellas". Tampoc no em refereixo a l'accent català, un aspecte sense gaire rellevància. No és això. El castalà és un castellà correcte, només que tot ell té el seu equivalent directe en paraules i expressions catalanes. Els castalanoparlants, que som la majoria de catalans d'origen catalanoparlant, gairebé només fem servir paraules amb l'arrel coincident amb el mot català (mai 'percatar', sempre 'darse cuenta'), expressions que tenen el seu equivalent en català, etc. Cap riquesa pròpia de la llengua castellana, sinó només un calc darrere d'un altre. El castalà, cosa de tots.

No cal dir que el castalà no condueix el castellà cap a la dialectalització, perquè és un idioma amb milions de parlants monolingües. El futur del castellà no depèn del castalà. No és el cas del catanyol, que sí que pot arrossegar el català a la dialectalització i a la desaparició.

Capgirat, el castalà és el mateix que el catanyol: els castellanoparlants d'origen (i que a més a més té el castellà com a llengua familiar, amical, etc., ben viva en el dia a dia, amb el reforç constant dels mitjans en castellà) és normal que parlin amb un català que és un calc directe. Per descomptat que hi ha excepcions (i sobretot entre escriptors, locutors, etc., que s'esforcen en dominar l'idio-

ma –tot i que hi ha de tot–). Però entre els ciutadans corrents, el català que gasten –calcat del castellà– els permet anar fent. I, hi insisteixo, aquesta és una història d'èxit. Paradoxalment.

Tampoc no podia ser d'una altra manera. Són dues llengües romàniques prou pròximes i és natural l'acomodació a usos lingüístics, això és lèxic, frases fetes, construccions sintàctiques, etc., pròpies del castellà. Per a un gruix de catalans, el català i el castellà són dos vasos comunicants que funcionen com un mirall: en essència, són el mateix idioma amb petites variacions, considera bona part de la societat catalana. Això és el que ens dialectalitza. Ara bé, a vegades allò que els denunciadors constants del català consideren que és català, no penso que ho sigui realment. De tant en tant denunciem calcs del castellà que no ho són, o bé que són calcs de segles molt reculats que han adquirit carta de ciutadania, o bé que formen part de l'evolució de la llengua. Cal fugir del tres-peusalgatisme.

És una gran riquesa que els catalans d'Espanya (francesos a banda, doncs) sàpiguen castellà. Una altra cosa és que sigui una llengua de presència constant en la vida quotidiana de tota una societat, fet que ens condueix a la hibridació. En les últimes quatre dècades, el català ha guanyat molt terreny. Cal que en continuï guanyant, amb una atenció especial a la qualitat sempre que sigui possible (mitjans, empreses, administració). Això és, un català vigorós, natural i expressiu, lliure de calcs, des dels mitjans de comunicació (que tenen correctors i professionals que en saben –o n'haurien de saber–) i alhora un ús més estès i constant en la vida quotidiana dels ciutadans. Com és possible això? Cada pam guanyat és important. És el que hem fet durant tots aquests anys. Amb bons resultats. Ara no ens rendirem (i els membres de l'Associació Amics de la Frase Feta Llençar la Tovallola, que no la llencin).

3 Es necessita Col·loCat urgent

Maria Cucurull

El Periòdic (Andorra), 25/02/2016

<http://www.elperiodic.ad/opinio/article/49927/es-necessita-collocat-urgent>

Pau Vidal parteix d'aquesta premissa per defensar la necessitat que es treballi per assolir una llengua col·loquial rica, adaptada a les necessitats i, sobretot,

còmoda per als parlants. Si no ho aconseguim, assegura, passarà com en la llatinització: s'estroncarà tot.

El filòleg va exemplificar nombrosos casos que no consten al *Diccionari* de l'Institut d'Estudis Catalans, com 'cassolada', que només hi és en el sentit del «menjar que s'ha cuinat d'un cop en una cassola», quan actualment són freqüents les reivindicacions populars. Pel que fa a 'parrillada', en el DIEC2 hi tenim *graellada*, una paraula que, al parer de Pau Vidal, és un calc del castellà i que a més es fa difícil de pronunciar amb dues neutres seguides, sobretot pels parlants d'una llengua que tradicionalment han estat amants dels diftongs. Ara bé, dir-ne 'graiellada' no és la solució, en aquest cas l'alternativa hauria de ser 'costellada', ja que sigui de carn o peix podria comprendre aquest sentit de coure a la brasa. Tampoc hi trobem 'entesos' en el sentit d'acord i 'maria' només hi surt referint-se a una galeta, cap rastre de la planta de marihuana.

Tampoc podem dir 'mediàtic' ni podem parlar de 'matats', en relació amb aquells que fan la feina que ningú no vol fer. Ni rastre del [sufix -menta](#), molt útil a l'oral per formar paraules com 'patimenta' o 'atabalamenta'. Tampoc hi trobem 'opinadors', ni podem fer 'quedades' quan volem trobar-nos amb un grup d'amics.

Per altra banda, hauríem de claudicar en casos com 'candau', en què la paraula *cademat* no s'ha estès, i per tant, comença a perdre el sentit corregir els adolescents, quan amb il·lusió volen anar a posar 'candaus' als ponts per imitar els personatges de Moccia.

En un sentit sexual, els mots col·loquials també són molt prolífics, el concepte 'picadero' ha existit i existirà i cal trobar un mot català. Pau Vidal aposta per un localisme de la zona del Pallars: conillera! Una alternativa que no és tan ordinària com *follòdrom* o *cardòdrom*, però que deixa ben clar el significat, ja que en català els conills són un animal que en l'imaginari col·lectiu relacionem fàcilment amb un contingut sexual: 'follar com conills' o bé 'tenir fills com conills', totes dues parèmies relacionades amb la sexualitat. En aquest àmbit, tampoc hi trobem 'tirar-se' en el sentit de mantenir relacions sexuals; de fet, l'expressió 'tirar-se algú' es defineix com 'abusar-ne, burlar-se'n' i ho exemplifica amb un 'Que no ho veus, que se't tiren?'. Un exemple que amb el sentit que ha pres actualment l'expressió podria causar confusions...

També proposa 'nassada' com a sinònim més col·loquial de 'pressentiment', que sembla que sigui massa formal. Per altra banda, s'ha estès molt el terme 'contacontes', un altre calc del castellà, que podríem substituir per 'rondallaire', ben nostrat! I el que sí que cal corregir, i amb urgència, és l'ús transitiu dels

àpats, perquè a tots se'ns escapa allò de 'He dinat macarrons!' i no la forma correcta que seria 'Per dinar, he menjat macarrons!'.

I acabem amb la cirereta del pastís: tonto! Què n'hem de fer d'aquest mot sinó introduir-lo al nostre diccionari. Ja el tenim massa arrelat, no és un barbarisme passatger, a més ens seria útil definir aquelles parelletes que 'tontegen' però encara no s'han 'enrotllat', cap de les dues, per cert, surt al diccionari!

L'acadèmia de la llengua va al seu ritme, que no és el mateix que el de l'evolució de la llengua, i és que en la darrera actualització de llengua s'han introduït 50 entrades, tenint en compte que han tardat dos anys, el càlcul és ràpid, toca a dues noves entrada cada dos mesos... I mentrestant... el catanyol va calant...

4 L'elecció, la lectura i l'elegància

Antoni Lluï Martí

Prentint el demble a les paraules. Defensa de la llengua, etimologia, història, curiositats (Palma: Documenta Balear, 2009)

El verb llatí *legere*, que en principi significava 'collir' i 'recollir', produí una sèrie de derivats que al seu torn es transformaren en paraules conegudes de tothom, però que molt poques persones saben que estiguin relacionades entre elles. Ja en llatí, s'amplià considerablement la significació d'aqueix verb, que a més de la dita prengué les accepcions de 'escollir, triar', i 'destriar', que referit a les lletres escrites es deia de l'acció d'interpretar-les i reconèixer els mots que formaven, és a dir, 'llegir'. *Legir* (llegir) en català molt antic significava també 'triar', però finalment quedà per a l'exercici de la lectura. El participi de *legere* era *lectum*, de la rel del qual sortiren *lector* i *lectura*. En anglès s'usa el mot *lecture*, però amb el sentit de 'llició' o 'conferència'.

D'una variant de *legere*, *elegere*, prové *elegir*, mot que ha tingut més fortuna en castellà que en la nostra llengua, al costat del més popular *escoger*, germà del nostre *escollir*. A Mallorca, solem preferir *triar*, i en francès, amb tot i que tinguin *élire* (forma provinent d'*eligere*, variant d'*elegere*), el mot usat normalment per 'triar' és *choisir* germà de l'anglès *choose*, d'origen germànic. Un mot que ha tingut molta difusió internacional és el francès *élite*, procedent d'*élire*, adaptat al català amb la forma *elit*, de pronunciació prou acostada a la francesa.

Més sorprenents encara són els derivats del mateix verb *legio* 'legió', amb el sentit de 'soldats escollits', 'tropes selectes', i *elegant*, que es troba, talment o amb forma molt semblant, en moltes llengües europees, adoptat de mot llatí *elegans*, emparentat amb el verb que vinc comentant. *Elegant* i *elegància* ja eren usuals en la nostra llengua per devers el segle XIV, però només com a paraules cultes, i crec que fins entrat el segle XX no es feren populars. No record que mossèn Alcover les usàs mai a les *Rondaies*. Les princeses i dames distingides d'aquests contes populars, o altres heroïnes, podien esser garrides, belles, ben taiades, gentils, plantoses, galanxones, xerevel·les, i els joves galans, plantosos, gaiards, ben taiats, garrits, llambriners, però mai *elegants*.

5 Avantatges i limitacions dels verificadors ortogràfics

Neus Nogué Serrano

Lliure i Millor, 10/03/2016

<http://lliureimillor.cat/avantatges-i-limitacions-dels-verificadors-ortografics/>

Els verificadors ortogràfics que porten incorporats els processadors de textos, els serveis de correu electrònic i altres aplicacions informàtiques, són uns grans aliats de tots els que volem redactar textos d'una manera acurada. Tenir-los activats ens estalvia errors de picatge, i a vegades ens avisa d'altres menes d'errors.

Però alerta! El verificador ortogràfic no fa miracles. Potser no caldria ni dir-ho, perquè sembla una obvietat, però cada vegada tinc més la sensació que hi ha molta gent que creu que, si el verificador no li marca res en el text, això vol dir que tot està bé. I aquesta sensació la tinc tant quan llegeixo textos dels meus estudiants com quan llegeixo altres textos, publicats d'una manera o altra. Tant textos digitals ("locals" o d'internet) com textos en paper. Ep, i també passa el contrari: no tot el que marca el verificador ortogràfic és incorrecte.

Tot seguit faig un petit recull d'algunes de les coses que fan i d'altres que no poden fer els verificadors ortogràfics habituals; és a dir, els gratuïts: els que ens trobem instal·lats a l'ordinador i els que incorporen els serveis de correu i els editors de blogs i webs.

A. El verificador **detecta qualsevol paraula que no sigui en el seu diccionari**. Troba, doncs:

a. La majoria d'errors de **picatge**.

(1) **Eñs factpros ,çes freqUents** són els **següetns** (*Els factors més freqüents són els següents*)

b. Molts errors d'**ortografia**.

(2) a. **Sol·lucions recomenades** (*solucions recomanades*)

b. No siguis **ilusa** (*il·lusa*)

c. Ja t'ho **portare** demà (*portaré*)

d. Ja t'ho **portarè** demà (*portaré*)

e. No és blanc, **sino** negre (*sinó*)

c. Alguns errors de **morfologia** (variants col·loquials).

(3) a. L'edifici té **dugues** portes laterals (*dues*)

b. No ho **fagis** així (*facis*)

c. Continua **tinguent** prejudicis (*tenint*)

d. Molts errors de **lèxic**.

(4) a. És un gran **aconteixement!** (*esdeveniment*)

b. Haig d'anar a la **peluqueria** (*perruqueria*)

c. Per a més informació, adreceu-vos a la **guixeta** de la dreta (*taquilla, finestra, finestreta*)

B. En canvi, el verificador ortogràfic **no troba les paraules que són en el seu diccionari** però que fem servir malament. Per exemple:

a. Els **errors de picatge que donen com a resultat paraules existents** (la llei de Murphy aplicada al món dels dits i les tecles).

(5) a. Això és **pera** la Júlia (*per a*)

b. Les ametlles **escullen** al setembre (*es cullen*)

c. No es pot descartar un altre **atempta** en el futur (*atemptat*)

b. Els errors d'ortografia relacionats amb els **accents diacrítics i casos similars**.

(6) a. Aquesta prova **dona** bons resultats (*dóna*)

b. Això ja no **és** fa (*es*)

- c. No sap **que** vol (*què*)
- d. No ho facis, **sinó** vols (*si no*)
- e. No **serè** gaire exigent (*seré*)
- f. Van anar a París **enlloc** de Roma (*en lloc*)

c. L'absència d'apòstrof.

- (7) a. Aprofita **la oferta!** (*l'oferta*)
- b. No és **la estructura** més adequada (*l'estructura*)
- c. No és **la única** opció (*l'única*)

d. Els errors de **concordança de gènere**, que també es poden considerar ortogràfics (sovint em pregunto per què és tan freqüent, aquest tipus de falta).

- (8) a. Aquesta **resposta** no és **correcte** (*correcta*)
- b. Haurem de pensar en **un altre opció** (*una altra opció*)

e. **Qualsevol fenomen sintàctic.**

- (9) a. Va entrevistar **a** tres jugadors ($\emptyset$)
- b. A això no **se'n** va referir (*s'hi*)
- c. És perjudicial **pel** medi ambient (*per al*)
- d. L'arribada dels jugadors **van provocar** crits d'eufòria (*va provocar*)
- e. Estic d'acord **en que** cal actuar (*que*)
- f. És el primer autor **en** adonar-se'n (*a*)

f. Altres fenòmens relacionats amb la **combinació de diverses paraules.**

- (10) a. **Tal i com** et vaig dir ahir... (*tal com*)
- b. Pel que fa **el** segon cas... (*pel que fa al*)
- c. **Aquest anàlisi** no és factible (*aquesta anàlisi*)

g. Altres fenòmens relacionats amb les **semblances** entre paraules.

- (11) No s'hi **sembla** gens (*assembla*)

C. De vegades el verificador ortogràfic **marca paraules ben utilitzades**. Això pot passar almenys en quatre casos diferents:

a. Quan es tracta de **compostos i derivats ben formats**, seguint les regles de composició i derivació del català, que no estan inclosos en el diccionari del verificador (i sovint tampoc en el diccionari normatiu, perquè no cal que hi siguin tots).

(12) a. És un llibre **interessantíssim**

b. De seguida van arribar cinc unitats **antiavalots**

c. Un grup **autodefinit** com a radical

d. Vivim en un món **hiperconnectat**

e. Tenir-lo activat ens estalvia errors de **picatge**

b. Quan són **neologismes o tecnicismes** més o menys recents, encara no inclosos en els diccionaris.

(13) Treballarem en un entorn **wiki**

c. Quan són **paraules que el diccionari normatiu ha acceptat fa poc** i que encara no s'han introduït en els diccionaris dels verificadors ortogràfics.

(14) a. Tinc **bastanta** gana

b. Busca-ho en el **blog Retruc**s

d. Tal com em fa veure Amanda Ulldemolins en el comentari 1 d'aquest apunt, quan són **variants morfològiques** normatives que, vés a saber per què, el diccionari d'alguns verificadors no recull.

(15) a. Va saludar la **meua** mare

b. No crec que **sigu** cert

D. L'opció "Substitueix el text a mesura que escric" del Word (no sé si n'hi ha d'altres de similars) mereix un comentari a part. És un d'aquells automatismes que jo sempre recomanaria desactivar, perquè acostumen a ser massa potents i acaben fent moltes més coses de les que tu voldries que fessin. En el cas del català en tenim un exemple flagrant: algú hi ha introduït les instruccions següents:

Substitueix:	Per:
hi han	hi ha
hi havien	hi havia

Volent evitar la concordança del verb *haver-hi*, l'automatisme introdueix un error cada vegada que, en lloc d'aquest verb, tenim una altra combinació, com ara la de l'exemple següent:

(16) Els pares no **hi han** anat, al futbol

En definitiva, en un fragment com el següent el verificador ortogràfic no hi troba cap paraula que hagi de marcar; però, en canvi, hi ha diverses formes, que marco amb negreta, que caldria corregir (la redacció és un món a part i ara no hi entro). Convé tenir-ho ben present, tant si escrivim com si editem o corregim textos.

(17) Tots tenim presents les molèsties que ocasionen els mòbils en espais **públics**. La majoria de joves **disposen d'ells** i, **posat que** són nadius digitals, han d'estar sempre connectats. Però el problema no és el mòbil en sí mateix, **si no donar-los** un **us** inadequat.

Notes

1. La concordança del verb *haver-hi* és una de les nostres obsessions (això és el que explica l'excés de zel que he comentat més amunt). Com se sap, Pompeu Fabra ja va recomanar a la gramàtica pòstuma (1956) que s'acceptés al costat de la variant sense concordança, i posteriorment Joan Solà la va defensar en diverses obres amb arguments ben sòlids, que desenvolupaven la intuïció de Fabra. Potser ja comença a ser hora, doncs, de relaxar-se una mica sobre aquest aspecte de la gramàtica.

2. Agraïxo a Lluís de Yzaguirre i Pere Farrando diversos comentaris que m'han permès millorar aquest text.

3. En el blog *Retrucs*, dels Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona, hi trobareu diversos apunts relacionats amb els aspectes més tècnics de les diverses opcions de verificació automàtica del Word:

[Canvis automàtics en el Word](#)

[Opcions de correcció automàtica del Word \(I\)](#)

[Opcions de correcció automàtica del Word \(II\)](#)

[Opcions de correcció automàtica del Word \(III\)](#)

6 Protocol d'usos d'una llengua estranya

Pau Vidal

VilaWeb, 09/03/2016

<http://www.vilaweb.cat/noticies/protocol-dusos-duna-llengua-estranya/>

El titular sembla tret d'*El Jueves*: “La Generalitat no pot obligar els funcionaris a parlar només en català.” Ves quina novetat. I on és la notícia? Doncs que es veu que fins ara sí que podia. Ah, sí? Sí, i no solament això: el reglament d'usos lingüístics per a l'administració establí que la llengua de comunicació entre el personal havia de ser la catalana, tant presencialment com per telèfon, per megafonia, a les reunions de treball i especialment davant de terceres persones. A més, tant si la conversa la iniciava l'usuari com el treballador, aquest s'havia de mantenir en català, independentment de la llengua que fes servir l'usuari. De la mateixa manera, les converses telefòniques s'havien d'iniciar sempre en català, i mantenir-s'hi en tot moment, llevat del cas que l'interlocutor sol·licités el contrari.

No saps si prendre-t'ho en conya o fotre't a plorar. Llengua de comunicació entre el personal? La cafeteria on esmorzo el dijous sempre és plena d'urbans de l'Ajuntament de Barcelona, i encara és hora que en senti un, un de sol, parlant en una altra llengua que no sigui la d'Alfonso Guerra. De mossos també n'hi van, i aquests depèn, n'hi ha que sí i n'hi ha que no. Però a mi, que visc a l'àmbit metropolità, quan m'han interpel·lat pel carrer, sempre ho han fet en la de Pedro Sánchez. Llengua de comunicació amb l'usuari? A la unitat de tractament de la Vall d'Hebron on acudeixo regularment a visitar-me, tant la senyoreta Rottenmeier que ens posa en fila com l'auxiliar que després et dona hora se m'adrecen sistemàticament en la llengua de Pablo Iglesias. La segona després canvia, la primera no. Ens imaginem com deuen parlar entre elles? No cal que segueixi, oi? Sobretot perquè vosaltres també teniu les vostres experiències i sabeu tan bé com jo que encara ha de néixer el funcionari valent que mantingui la llengua davant d'un pacient, contribuent, sol·licitant o detingut que se li adreci en castellà. Aquest metge de l'hospital Joan XXIII se'l podia haver estalviat, el recurs contra els articles ara derogats. Perquè, igual que moltes presumptes classes que la immersió obliga a fer en català, es complien en la mateixa mesura que la gent compleix en la vida quotidiana allò que després declara a les enquestes, on sempre sortim més alts, més guapos i més llestos. I mooolt més catalanoparlants.

I he introduït hàbilment aquest concepte tan discutit per fer una comparació, perdó, una comparativa, que es diu ara en pedantès, entre aquest episodi grotesc del protocol i una feliç iniciativa que ha posat en marxa la Direcció General de Política Lingüística anomenada “El català en xifres”. És la versió en coloraines del món feliç en què vivim segons les enquestes i que els derrotistes com un servidor ens neguem a barrufar. Les dades han estat munyides, un cop més, de l’Enquesta d’Usos Lingüístics de la Població del 2013, aquesta postal suïssa segons la qual, en matèria de llengües, anem millor que l’any passat i encara molt millor que l’altre però no tan bé com el que ve i ja no et dic res de l’altre. La idea, i ara apago momentàniament el mode ironia, és bona, o si més no adequada als temps: es tracta de resumir la situació en brevíssimes píndoles (“El 95,6% dels joves entre 15 i 19 anys sap parlar català i el 93,1% el sap escriure”) perquè l’usuari les difongui a través de les xarxes. La pega és que el món de color de rosa-poder-no-però-gairebé que se’n desprèn (“El 80% de població de 15 o més anys sap parlar català”) no coincideix ni gota amb la percepció que la majoria dels interessats seriosament en l’assumpte en tenen. No insistiré en la dialèctica enquestapuntsí-enquestapuntno, que ja us he turmentat prou vegades, però valdria la pena de rumiar una mica si aquest cofoisme sostingut i pertinaç com una sequera de les d’abans no ens està duent a un cul-de-sac. Perquè a la llarga el sarcasme acaba essent contraproductiu.

I amb l’ànim didàctic que em caracteritza (perdó, el mode ironia se m’ha tornat a activar tot sol), posaré un exemple. En un país en què “El 85,5% dels directius, professionals i científics sap parlar i escriure el català” i “El 68% dels treballadors d’atenció al públic, comercials i encarregats el sap parlar i escriure”, un advocat se’ns pot pixar a la cara qualificant-la, en un jutjat de Badalona, de “lengua extraña [...] que [el mandante y el letrado] no tienen obligación alguna de conocer” i no passa res. Us imagineu, posem per cas, que un lletrat exigís el català tot qualificant la llengua del TSJC amb un apel·latiu que no gosó ni pensar, no fos cas que els d’Impulso Ciudadano m’obliguessin a suspendre uns quants articles del meu reglament personal?

7 L'escreix

- ▶ ["La Veu del País Valencià defensa la plena capacitat lingüística"](#). Crònica de Sal·lus Herrero de l'Assemblea del Consell de Seguiment de la Veu celebrada a Alzira (*La Veu del País Valencià*, 07/03/2016)
- ▶ ["Joan Francesc Mira, Carme Miquel i Rafael Ramos, entre els nous acadèmics de l'AVL"](#) (*El Punt Avui*, 11/03/2016). També hi han accedit Brauli Montoya, Josep Martines i Immaculada Cerdà.
- ▶ Gustau Nerín, ["Els videojocs, sense català"](#) (*El Nacional*, 06/03/2016)
- ▶ ["L'Acadèmia Oberta: projecte de col·laboració conjunta amb l'Institut d'Estudis Catalans"](#) (Govern de les Illes Balears, 08/03/2016)
- ▶ Albert Acín, ["Es parla català a la Catalunya Nord?"](#) (*El Nacional*, 13/03/2016). Dades de l'enquesta impulsada pel departament de Cultura amb la col·laboració del Consell del Departament dels Pirineus Orientals i l'Institut Franco-Català Transfronterer.